



**Kõlleste valla üldplaneeringu keskkonnamõju
strateegilise hindamise programm**

OÜ Hendrikson & Ko

Raekoja plats 8, Tartu
Tel: 7409 800, Faks: 7409 801

Pärnu mnt 30-4, Tallinn
Tel: 6 444 501, Faks: 6 444 504

Tartu 2008

SISUKORD

1. Keskkonnamõju strateegilise hindamise ulatus ja eesmärk	128
2. Strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega eeldatavalt kaasnev keskkonnamõju	129
3. Isikud ja asutused, keda strateegilise planeerimisdokumendi alusel kavandatud tegevus võib eeldatavalt mõjutada või kellel võib olla põhjendatud huvi selle strateegilise planeerimisdokumendi vastu.....	131
4. Keskkonnamõju strateegilise hindamise ja selle tulemuste avalikustamise ajakava	132
5. Programmi koostanud eksperdi ja strateegilise planeerimisdokumendi koostaja andmed.....	133
6. Projektiga seotud olevate pädevate asutuste seisukohad	134
LISAD	135
LISA 1. KSH ALGATAMISE OTSUS	136
LISA 2. KSH ALGATAMISEST TEAVITAMINE	138
LISA 3. KSH PROGRAMMI AVALIKUST ARUTELUST TEAVITAMINE	140
LISA 4. AVALIKU VÄLJAPANEKU JOOKSUL LAEKUNUD SEISUKOHAD	145
LISA 5. KSH PROGRAMMI AVALIKU ARUTELU PROTOKOLL JA OSALEJATE NIMEKIRI	162
LISA 6. KSH PROGRAMMILE LAEKUNUD KIRJADE VASTUSKIRJAD	168



1. Keskkonnamõju strateegilise hindamise ulatus ja eesmärk

Käesoleva keskkonnamõju strateegilise hindamise protsessi käigus hinnatakse Kõlleste valla üldplaneeringuga kavandatavate tegevustega kaasnevat keskkonnamõju. Kõlleste valla üldplaneering koostatakse valla haldusterritooriumile, mille koostamise raames lahendatakse ka olulise ruumilise mõjuga objekti (Kagu-Eesti Jäätmekäitluskeskus) asukohavalik. Kõlleste valla üldplaneeringu koostamine, üldplaneeringu raames olulise ruumilise mõjuga objekti asukohavaliku ja keskkonnamõju strateegiline hindamine algatati Kõlleste Vallavolikogu 31.01.2007 otsusega nr 4.

Kõlleste valla üldplaneeringu ja KSH eesmärk on läbi avaliku planeeringuprotsessi jõuda kokkuleppeni, kuidas tagada valla jätkusuutlik areng. Planeeringulahenduse väljatöötamine ja keskkonnamõju strateegiline hindamine on omavahel tihedalt seotud ning paralleelselt kulgevad protsessid.

Kõlleste vald (pindalaga 150,1 km²) asub Põlva maakonna loodeosas. Idast piirneb vald Põlva vallaga, kirdest Vastse-Kuuste, lõunast Kanepi, läänest Valgjärve, põhjast Tartu maakonna Kambja vallaga. Kõlleste vald koosneb 12 külast, suuremad neist on Krootuse, Ihamaru ning Prangli külad. Elanike arv 01.01.2007 seisuga 1034 inimest.

Skeem. Planeeringuala asend



2. Strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega eeldatavalt kaasnev keskkonnamõju

Lähtudes *Planeerimisseaduse* § 8 lõikes 3 sätestatud üldplaneeringu eesmärkidest ja *Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse* § 2 lõikes 2 toodud keskkonnamõju strateegilise hindamise eesmärkidest ning Kõlleste valla lähteandmestiku analüüsis selgunud arenguvajadustest on Kõlleste valla keskkonnamõju strateegilise hindamise käigus oluline käsitleda järgmisi keskkonnaneelemente:

1. Looduskeskkond
 - geoloogiline ehitus;
 - maastik;
 - põhjavesi ja veekogud;
 - taimkate;
 - loomastik (sh linnustik);
 - kaitstavad loodusobjektid (sh Natura 2000 alad).
2. Tehiskeskond
 - infrastruktuur;
 - maakasutus;
 - hoonestus;
 - pinna- ja põhjaveereostus (keskkonnaohtlikud objektid);
 - müra, vibratsioon
 - kohalike ja riigimaanteede liiklusohutus
3. Sotsiaal-majanduslik keskkond
 - Demograafiline olukord
 - Ettevõtluskeskkond
 - Teenuste kättesaadavus
 - Kohapealsed väärtused ja identiteet
 - Mõju inimese tervisele
 - Puhkealade piisavus

Üldplaneeringu eesmärk on määrata kindlaks Kõlleste valla edasine maakasutus ning maakasutustingimused. KSH raames hinnatakse erineva juhtfunktsiooniga maade reserveerimisega kaasnevat mõjusid erinevatele keskkonnakomponentidele. Protsessi käigus kirjeldatakse avalduva otsese ja kaudse mõju iseloomu, suurust ja ulatust. Hindamisel tehakse ettepanekud negatiivsete mõjude vältimiseks ja/või leevendavate meetmete kasutamiseks kavandatava tegevuse elluviimisel. Töö käigus täpsustatakse ka piiriülese mõju esinemise võimalikkust. Käesoleval ajal ei näe KSH töögrupp piiriülese mõju esinemist.

Eeldatavalt kaasnevat keskkonnamõju prognoosimisel on aluseks üldplaneeringu lähteseisukohad, mis on tänaseks üldplaneeringu juhtrühma poolt välja töötatud. Lähteseisukohtade lahendamiseks paralleelselt hinnatakse eeldatavalt kaasnevat keskkonnamõju eelpoolkirjeldatud keskkonnakomponentide lõikes. Valla üldplaneeringu põhieesmärgid tulenevad planeerimisseaduse

Planeerimisseaduse § 8 l 3-st, põhieesmärgi täpsustavad alltoodud valla üldplaneeringu lähteseisukohad.

- Määratleda maa- ja veealade kasutamistingimused, reserveerides maa-alad tulenevalt üldistest arenguvõimalustest ja -vajadustest ning valla hetkeolukorra analüüsist.



Esiolgsed eeldatavad arenguvõimalused reserveeritavate elamumaade osas: Krootuse ja Ihamaru külade tihendamine ja laiendamine, võimalik intensiivne elamuarendus ka Prangli küla idaosas. Mujal vallas elamuarendus hajaasutuse põhimõttel üksiktalude rajamise näol.

- Täpsustada üldised ehitamistingimused hajaasustuses
- Määratleda rohelise võrgustiku toimimist tagavad tingimused, täpsustada rohelise võrgustiku piirid, selgitada välja konfliktkohad
- Täpsustada maakonna teemaplaneeringuga määratletud väärtuslike maastike piire ja kasutustingimusi
- Määratleda miljööväärtuslikud alad ja objektid ning seada kaitse- ja kasutustingimused
- Selgitada alad, objektid, hooned, mis ei ole kaitse all kuid vajavad kaitset
- Määratleda kaunid teelõigud ning perspektiivsed jalgrattarajad

Eeldatavad arenguvõimalused kavandatavate jalgrattateede osas: Postitee-Tõdu-Poka-Veski-Sulaoja. Samuti Sillaotsa-Postitee-Juuriku-Poka.

- Täpsustada maakonnaplaneeringuga määratud tiheasutusala piirid ning ehitustingimused
- määratleda detailplaneeringu kohustusega alad ja juhud
- Täpsustada liikluskorralduse üldised põhimõtted, kergliiklusteed ning avalikuks kasutamiseks määratlad teed ja juurdepääsud
- Põhiliste tehnovõrkude trasside ja tehnorajatiste asukohad, sh tuletõrje veevõtu kohad, reoveekogumisalad, kaugküttepiirkonnad lähtuvalt tuleviku arengust
- Täpsustada munitsipaalomandisse taotletavad maad ning nende reserveeritav kasutusfunktsioon
- Määratleda puhkealad jm rekreatsioonialad (külaplatsid, supuskohad jne), sh avalikud juurdepääsud kallasrajale
- Selgitada Kagu-Eesti jäätmekestuse võimalik asukoht. Arvestada võimaliku eelvalikuala väljaselgitamisel järgmiste mõjuteguritega: Sildu maaüksus asub maastikuliselt kaunis piirkonnas, läheduses muinsuskaitsealused objektid; nii Sildu kui Sõrumetsa 69 maaüksustel paiknevad eluhooned; arvestada kohalike elanike poolt esitatud seisukohtade ja ettepanekutega

Kõlleste valla üldplaneeringu koostamise käigus viiakse läbi olulise ruumilise mõjuga objekti asukoha valik. Otsust jäätmekäitluskeskuse rajamiseks Kõlleste valda enne üldplaneeringu koostamist tehtud ei ole. Üldplaneeringu koostamise ja keskkonnamõju strateegilise hindamise käigus vaadeldakse valla senist ja kavandatavat maakasutust ning selgitatakse välja, kas ja milline võiks olla sobivaim asukoht Kagu-Eesti regionaalse jäätmekäitluskeskuse rajamiseks Kõlleste valda. **Jäätmekäitluskeskuse erinevaid võimalikke asukohti käsitletakse KSH aruandes alternatiividena.** Töö algstaadiumis on aluseks SWECO Eesti poolt 2005.a tehtud töös "Kagu-Eesti regionaalprügila rajamine. Prügila asukohavaliku ettepanekud" väljapakutud maaüksused – Sildu Piigaste külas, Markuse Tuulemäe külas, Võresoo Prangli külas ja Sõrumetsa 69 Voorepalu külas. Üldplaneeringu koostamise raames analüüsitakse, kas nimetatud aladele on jäätmekäitluskeskuse rajamine võimalik. Välistatud ei ole ka täiendavate valikualade selgumine protsessi käigus. 0-alternatiivina käsitletakse olemasolevat olukorda kahest aspektist: nn OA käsitleb valla arengut juhul, kui üldplaneeringut ei koostata ja OB käsitleb valla arengut juhul, kui jäätmekäitluskeskust ei rajata. Nn O-alternatiivid ei ole omavahel seotud – üldplaneeringu koostamine ei sõltu jäätmekäitluskeskuse tulevikust.



Keskkonnamõju hindamine toimub üldplaneeringuga tihedalt seotud avaliku protsessina. Hindamisel kasutatakse keskkonnamõju hindamise üldist metoodikat, keskendutakse tõenäoliselt hindamistabelitele ning võtmetegurite võrdlusmaatriksitele. Metoodilises lähenemises panustatakse avalikule protsessile – avaliku arvamuse konstruktiivsele kaasamisele. Moodustatakse kohalikest elanikest koosnev initsiatiivgrupp, mille läbi tagatakse osalemise suurem ulatus ja tõhusus. Alternatiivsete arengustsenaariumite võrdlev hindamine toimub kriteeriumite alusel, mis eelkõige analüüsivad ühe peamise alternatiivset arengut tingiva faktori – jäätmeäitluskeskuse võimaliku asukoha - jaoks olulisi keskkonnategureid ning kohalikke väärtusi. Tegurite loetelu koostatakse pärast üldplaneeringu lähteandmestiku analüüsi ning kohapealsete väärtuste väljaselgitamist piirkondlike rühmatööde käigus. Võrdlemise aluseks on alternatiivide võrdlusmaatriks, kus summeeritakse teguritejärgsed hindepunktid ning antakse alternatiividele koondhinnang. Keskkonnamõju hindamisel toimub piirkonnaga tutvumine looduses, kasutatakse olemasolevaid planeeringute, uuringute ja muude allikate materjale. Tehakse tihedat koostööd vallavalitsuse ametnikega, kohalike elanikega ning keskkonnaekspertidega.

Töö teostamisel võetakse arvesse avalikkuse ettepanekud ning tuuakse välja nendega arvestamise/mittearvestamise põhjendused.

3. Isikud ja asutused, keda strateegilise planeerimisdokumendi alusel kavandatud tegevus võib eeldatavalt mõjutada või kellel võib olla põhjendatud huvi selle strateegilise planeerimisdokumendi vastu

Isikud ja asutused, keda strateegilise planeerimisdokumendi alusel kavandatud tegevus võib eeldatavalt mõjutada või kellel võib olla põhjendatud huvi selle strateegilise planeerimisdokumendi vastu on esialgsetel andmetel (KSH programmi koostamise ajal) esitatud alljärgnevas tabelis.

Isik või asutus	Mõju ja/või huvi	Teavitatakse kirjaga vastavalt*
Kõllest Vallavalitsus ja Volikogu	Kohaliku arengu edendaja ja tasakaalustatud avalike huvide kaitsja Üldplaneeringu kehtestaja, KSH algataja	
Piirkonna elanikud, maaomanikud ja ettevõtjad	On huvitatud maksimaalselt kõrge kvaliteediga elukeskkonnast	Kirjaga ei teavitata (teavitatakse ajalehes ja Ametlikes Teadaannetes).
Põlva Maavalitsus	Üldplaneeringu järelevalve	Põlva Maavalitsus
Keskkonnaministeerium Põlvamaa Keskkonnateenistus	KSH järelevalvaja huvi ja funktsioon on tagada KSH protsessi õiguspärasus	Põlvamaa Keskkonnateenitus
AS Kagu-Eesti Jäätmekeskus	Piirkonna kohalike omavalitsuste jäätmemajandust arendav koostööühing	Teavitatakse kirjaga
Riiklik Looduskaitsekeskus	Keskkonna- ja looduskaitse korraldamine	LKK Põlva-Valga-Võru region
Keskkonnainspeksioon	Keskkonnajärelevalve ja keskkonnaalaste õigusrikkumiste menetlemine	Keskkonnainspeksiooni Võrumaa osakond Põlva büroo



Isik või asutus	Mõju ja/või huvi	Teavitatakse kirjaga vastavalt*
Muinsuskaitseamet	muinsuskaitsetöö korraldamine, riikliku järelevalve teostamine mälestiste ja muinsuskaitsealade üle	Muinsuskaitseamet
Tervisekaitsetalitus	riiklik järelevalve tervisekaitset ja -ohutust reguleerivate õigusaktide täitmise üle	Tartu Tervisekaitsetalituse Põlvamaa osakond
Riigimetsa Majandamise Keskus (RMK)	Metsalooduse säilitamine ja loodusõbralike metsatööde korraldamine	RMK
Maanteeamet	Riikliku järelevalve teostamine teede hoiu ja liiklusohutuse valdkonnas	Maanteeamet
Eesti Keskkonnaühenduste Koda	Keskkonnakaitse eesmärkide täitmine ja planeeringute keskkonnasõbralikumaks muutmine	Eesti Ornitoloogiaühing
Laiem avalikkus	Muud võimalikud mõjud ja huvid	Kirjaga ei teavitata (teavitatakse ajalehes ja Ametlikes Teadaannetes).

* Vastavalt KMHKJS §37 lg1

KSH käigus asjaolude selgumisel võib mõjutatavate ja/või huvitatud isikute ja asutuste nimekiri täieneda.

4. Keskkonnamõju strateegilise hindamise ja selle tulemuste avalikustamise ajakava

Keskkonnamõju strateegilise hindamise ja selle tulemuste avalikustamise ajakava, mis tuleneb strateegilise planeerimisdokumendi koostamise ajakavast on esitatud alljärgnevas tabelis.

Strateegilise keskkonnamõju hindamise etapp	Üldplaneeringu koostamise etapp	Aeg
KSH algatamine	ÜP algatamine	31. jaanuar 2007
	ÜP lähteandmestiku analüüs	Juuli – oktoober 2007
	ÜP lähteseisukohti küsivad kirjad	Detsember 2007
KSH programmi koostamine		November 2007
Seisukohtade küsimine KSH programmi sisu osas pädevatelt asutustelt		Detsember 2007
KSH programmi avalik arutelu ja selle eelnev	ÜP lähteseisukohtade, arengusuundade ja -	Detsember 2007

Strateegilise keskkonnamõju hindamise etapp	Üldplaneeringu koostamise etapp	Aeg
avalik väljapanek (vähemalt 14 päeva)	põhimõtete avalik arutelu	
KSH programmi heakskiitmine Põlvamaa keskkonnateenistuse poolt	Maakasutustingimuste ja eskiislahenduse väljatöötamine	Jaanuar 2008
KSH aruande koostamine	Maakasutustingimuste ja eskiislahenduse väljatöötamine	Jaanuar - mai 2008
	ÜP eskiisi tutvustamine avalikkusele	Juuni 2008
KSH aruande eelnõu saatmine koos ÜP-ga kooskõlastusringile	ÜP kooskõlastamine	Juuli - september 2008
KSH aruande avalik arutelu ja sellele eelnev avalik väljapanek (21 päeva)	ÜP avalik arutelu ja sellele eelnev avalik väljapanek (4 nädalat)	November 2008
KSH aruande heakskiitmine Põlvamaa Keskkonnateenistuse poolt	ÜP kehtestamine	Detsember 2008

Strateegilise keskkonnamõju hindamise läbiviimine ja avalikustamine toimub vastavalt *Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses* sätestatud nõuetele.

Täpsed KSH ja üldplaneeringu protsessi ajakava on KSH programmi koostamise ajal raske fikseerida, seetõttu tuleb esitatud ajakava lugeda tõenäoliseks.

5. Programmi koostanud eksperdi ja strateegilise planeerimisdokumendi koostaja andmed

Strateegilise planeerimisdokumendi koostajaks ja keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviijaks on:

OÜ Hendrikson&Ko

Raekoja plats 8, Tartu

Töörühm

Üldplaneeringute osakonna juhataja, projektijuht	Pille Metspalu
Planeerimisspetsialist	Marika Pärn
Keskkonnakorralduse osakonna koordinaator, juhtiv ekspert (litsents KMH0034)	Kuido Kartau
Planeerimisspetsialist (strateegiliste mõjude hindamine - looduskeskkond)	Triin Vall
Planeerimisspetsialist (strateegiliste mõjude hindamine - sotsiaalne ja kultuuriline keskkond)	Tiit Oidjärv
Kartograaf	Ülli Reimets



Töörühma koosseisu võidakse töö käigus vajadusel täiendada.

KSH projektijuht Pille Metspalu omab sellekohast õigust (vastavalt Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus §34 lg 3), sest:

- On omandanud kõrghariduse inimgeograafias (sh ruumiline planeerimine ja keskkonnakorraldus) Tartu Ülikoolis. Omab teadusmagistri kraadi inimgeograafias.
- Omab planeerimis- ja arendusalast kogemust alates aastast 1999.
- Õpingud Tartu Ülikoolis sisaldasid planeerimisalast koolitust 40 tunni ulatuses.
- Ekspert tunneb keskkonnamõju strateegilise hindamise põhimõtteid, protseduuri ja hindamisega seotud õigusakte.

Kontaktandmed:

Pille Metspalu – OÜ Hendrikson&Ko, tel 7 409 804, pille@hendrikson.ee

Piret Tomson – Kõlleste vallavalitsus, tel 79 23 448, arendus@kolleste.ee

6. Projektiga seotud olevate pädevate asutuste seisukohad

Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi koostamisel peab programmi sisu osas seisukohta küsima olenevalt strateegilise planeerimisdokumendi iseloomust vähemalt Sotsiaalministeeriumilt, Kultuuriministeeriumilt, Keskkonnaministeeriumilt, keskkonnateenistusest või kohaliku omavalitsuse organilt.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi koostamise käigus on programmi sisu osas seisukohti küsitud järgmistelt asutustelt: Põlvamaa Keskkonnateenistus, Muinsuskaitseamet ja Tartumaa Tervisekaitsetalituse Põlvamaa osakond.

KSH programmi avalik väljapanek toimus 3.-17.12.2007.a. Avaliku väljapaneku jooksul laekus OÜ-le Hendrikson&Ko kuus kirja ettepanekute ja täiendustega. Kirjad on ära toodud käesoleva programmi lisades. Kirjalikult esitatud ettepanekute alusel on programmi täiendatud. Enamus kirju puudutas Kagu-Eesti regionaalprügila rajamisega seotud probleeme ning vastuseisu sellele, ega olnud otseselt seotud KSH programmiga. Kõigile kirjadele vastati kirjalikult. KSH programmi avalik arutelu toimus 20.12.2007.a Kõlleste vallavalitsuse saalis. Osavõtt arutelust oli rahvarohke, protokoll järgi oli kohal 72 inimest. Arutelul avaldati peamiselt vastuseisu jäätme keskuse rajamisele, konkreetseid ettepanekuid programmi täiendamiseks ei tehtud. Kirjaliku seisukoha KSH programmile esitas Põlvamaa keskkonnateenistus ning nende ettepanekute alusel on ka programmi täiendatud.



LISAD

- Lisa 1. KSH algatamise otsus
- Lisa 2. KSH algatamisest teavitamine
- Lisa 3. KSH programmi avalikustamisest teavitamine
- Lisa 4. Avaliku väljapaneku jooksul laekunud kirjad
- Lisa 5. KSH programmi avaliku arutelu protokoll ja osalejate nimekiri

